

8 Aralık 2015 Çocuklara Fiziksel Cezanın Sonlandırılması İçin Birlikte Harekete Geçiyoruz Paneli Tartışma Notları

Peter Newell, Çocuklara Yönelik Her Tür Bedensel Cezaya Son Verilmesi Küresel Girişimi Koordinatörü

Türkiye çocuklara yönelik her tür bedensel cezayı neden hemen yasaklamalı?

- Mahkeme kararlarıyla da teyit edildiği gibi Türkiye’de bedensel cezaların net biçimde yasaklanmamış olması, çocukların insanlık onuruna ve fiziksel dokunulmazlığına saygı, yasalar nezdinde eşit korunma haklarının ihlali anlamına gelmektedir.
- Ana baba tarafından uygulanan bedensel cezanın meşru sayılması ve toplumda geniş kabul görmesi, çocukların kendi haklarına sahip bireyler olarak değil mülkiyet altındaki varlıklar olarak görülmelerinin net bir işaretidir. Konu yalnızca çocukların korunmalarıyla değil aynı zamanda statüleriyle de ilgilidir. Bedensel cezaların yasaklanması, hak sahibi kişiler olarak çocuklara saygı gösterilmesinin sağlanmasında ve çocuk korumaya güvenli bir zemin oluşturulmasında önemli bir açılım sağlayacaktır.
- Türkiye’nin olsun, diğer devletlerin olsun bedensel cezaları yasaklama ve bu tür uygulamaları ortadan kaldırma gibi ivedilikle yerine getirilmesi gereken bir yükümlülük altında oldukları konusunda insan hakları açısından güçlü bir uluslararası ve bölgesel mutabakat bulunmaktadır. Bu yasaklama yönünde Türkiye’ye tavsiyede bulunan kuruluşlar BM Çocuk Hakları Komitesi (iki kez), İşkenceye Karşı Komite, BM Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Komitesi ve Avrupa Sosyal Haklar Komitesi’dir.
- Türkiye Hükümeti, 2010 yılındaki Evrensel Periyodik Değerlendirmelerde ve ayrıca bu yılın başlarında kendisine yapılan yasaklama yönündeki tavsiyeleri kabul etmiştir: Çocuklara yönelik bu taahhüdünü yerine getirmelidir.
- TC Anayasası’nda 2010 yapılan bir değişiklik devletin “çocukların her tür istismar ve şiddete karşı korunmaları için önlemler almasını” öngörmektedir. Dolayısıyla, her tür bedensel cezanın yasaklanması ve ortadan kaldırılması aynı zamanda anayasal bir zorunluluktur.
- Bunu gerçekleştirilmesi durumunda Türkiye, Avrupa’daki devletlerin çoğunluğuyla aynı safta yer alacaktır ve çocukların kasıtlı olarak dövülüp yaralanma gibi olaylara karşı yasal korunma hakkına saygıyı öngören ve giderek güçlenen bir hareketin parçası olacaktır.
- Türkiye ve diğer devletler yeni Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerini benimsemiştir ve bu hedefler arasında 2030 yılına kadar çocuklara yönelik “her tür şiddete son verilmesi” taahhüdü de yer almaktadır: şiddet içeren cezalar çocuklara yönelik şiddetin en yaygın biçimini oluşturmaktadır ve bu aynı zamanda şiddetin diğer biçimlerine açılan bir kapıdır; bunun yasaklanması, çocuklara yönelik her tür şiddetin önlenmesine yönelik çabalar açısından gerekli zemini oluşturacaktır.
- Bedensel cezaların zararlı etkileri bilinmektedir; 200’ü aşkın hakemli araştırmada bedensel cezanın saldırganlık, suça yönelme, zihinsel sağlık sorunları, yetersiz bilişsel gelişim ve aile içi şiddet gibi durumlarla güçlü bir bağlantısı olduğu, ayrıca çocuk yetiştirmede de güvensiz ve etkili bir yol oluşturduğu ortaya konulmuştur.
- Türkiye Hükümeti, bedensel cezayı yasaklaması halinde birçok kuruluştan ve önemli kişiden güçlü bir destek alacağından emin olabilir. Diğer ülkelerin deneyimleri, yasağın halk ve ebeveyn eğitimiyle birlikte yürütülmesi halinde çoğunluk görüşünün bu durumu kısa sürede kabullenip destekleyeceğini göstermektedir.

8 Aralık 2015 Çocuklara Fiziksel Cezanın Sonlandırılması İçin Birlikte Harekete Geçiyoruz Paneli Tartışma Notları

Yasaklamaya giden yolda atılacak adımlar

- Yasaklamanın gerçekleşmesini sağlayacak yasal düzenleme fırsatlarının belirlenmesi ve bu fırsatlardan yararlanılması gerekmektedir (örneğin çocuklarla ilgili yeni bir yasa üzerinde tartışılması, yeni bir yasa tasarısının hazırlanarak meclise sunulması gibi)
- Hükümet ve Meclis tanıtım-savunu çalışmalarının hedefidir; onlara zamanlara dayatılmaz: yapılması gereken, temel tanıtım-savunu materyallerinin hazırlanması ve en uygun zamanda kampanyaya başlanmasıdır.
- Yasak için kamuoyu ve medya kampanyaları her zaman yararlı olmayabilir; karşı safta olanları tahrik edip hükümeti ürkütebilir; ancak medyadaki tartışmalara hazır ve karşı argümanlara yanıt verebilecek rahatlığa sahip olunması gerekir
- Kampanyacılar, bedensel cezanın yasaklanmasına yönelik tutumların çoğu kez çocukluk ve yetişkinlik dönemlerinin deneyimlerinden kaynaklandığını anlamak durumundadır; parlamento üyeleri, hükümet yetkilileri ve hatta çocuk koruma ve insan hakları alanlarında çalışanlar dâhil tanıtım-savunu hedef gruplarının konuya mesleki değil öncelikle kişisel boyutta yaklaşımları muhtemeldir. Harekete geçmek için onları da yardıma ihtiyacı olabilir
- Bedensel cezanın bugün yasak olduğu ülkelerin hiçbirinde yasak gelmeden önce kamuoyu çoğunluğu yasaktan yana değildi. Hükümetin ve parlamentonun, insan hakları alanındaki yükümlülükleri ve mesleki görüşleri gereği kamuoyunu izlemeleri değil ona öncülük etmeleri gerekir. Bilinmelidir ki yasak bir kez geldiğinde ve bu yasağa yasalar ve pozitif disiplin konusundaki eğitim eşlik ettiğinde tutumlar da hızla değişecektir
- Hükümetin ve parlamentonun herhangi bir ödünün mümkün olmadığı konusunda ikna edilmesi gerekir. Kadınlara yönelik “kabul edilebilir” şiddet tanımı ne kadar mümkün değilse çocuklara yönelik “kabul edilebilir.” Herhangi bir ödün verilmeksizin bedensel cezanın tüm biçimleri yasaklanmalıdır
- Hükümetin, çocuk haklarının sadece pozitif disiplin uygulamalarını yaygınlaştırarak yaşama geçirilebileceğine inanmasına izin vermemek gerekir. Çocukların onuruna, fiziksel dokunulmazlıklarına tam saygıyı ve yasalar çerçevesinde çocuklara eşit korumayı sağlayacak yasa reformu ivedilikle yerine getirilmesi gereken bir insan hakları yükümlülüğü ve tutumların değişmesi için gerekli bir zemindir

Gereken odaklanmış ve eşgüdümlü kampanya aşağıdakileri de içermeli:

- Bedensel cezanın her biçiminin etkili biçimde yasaklanması açısından mevcut yasal düzenlemelerde yapılacak değişiklikleri/eklemeleri içeren bir metin üzerinde anlaşma sağlanması.
- Kampanyacıların, sorumluluğun hükümetin hangi biriminde olduğunu bilmeleri gerekir – hangi bölümler, bakanlar, danışmanlar ve yetkililer tanıtım-savunu çalışmalarının hedefi olarak en çok önem taşıyor?
- Ayrıca, siyasal çerçevenin (farklı siyasal partilerin/grupların tutumları ve görece güçleri) ve meclis usullerinin (bir yasanın meclisten nasıl geçtiği) tam olarak bilinmesi gerekir.

8 Aralık 2015 Çocuklara Fiziksel Cezanın Sonlandırılması İçin Birlikte Harekete Geçiyoruz Paneli Tartışma Notları

- Yasak için ilgili kuruluşların (çocuk, insan hakları, aile içi şiddet, sağlık, eğitim, çocuk yetiştirme gibi alanlarda çalışan kuruluşlar) ve kamuoyu üzerinde etkili kişilerin desteğini almalısınız.
- Hangi kuruluşların ve önde gelen kişilerin yasağa karşı çıktıklarını belirlemeniz, karşı tarafın tezlerini anlamanız, bunlara karşı iyi yanıtlar hazırlamanız, kampanyanın temel mesajları ve temel bilgilendirmeler konusunda anlaşmaya varmanız gerekir.
- Yaygın biçimde ileri sürülen karşı tezlerden birine göre bedensel cezanın yasaklanması halinde binlerce ebeveyn kovuşturmaya uğrayacak, hapis ya da para cezasına çarptırılacaktır ki bu da çocukların yararına bir durum değildir... Aile içinde bedensel ceza yasağının nasıl uygulanacağı, çocuğun yararı gözetilerek ebeveynlere yönelik cezalandırıcı yaklaşımdan nasıl kaçınılacağı konusunda anlaşmaya varmanız gerekir.